

**ANEKS NR 3
DO UMOWY 00013-6933-UM0240013/15
Z DNIA 19 MAJA 2016 r.**

zawarty w dniu .....7.....maja.....2018 r. w Toruniu

pomiędzy :

Województwem Kujawsko-Pomorskim

z siedzibą w Toruniu, Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń

reprezentowanym przez:

Elżbietę Siemiątkowską – Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, działającą na podstawie upoważnienia udzielonego uchwałą nr 11/462/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 marca 2017 r. w sprawie upoważnienia pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności Województwa, zmienioną uchwałą nr 37/1667/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 września 2017 r.

a

Partnerstwem „Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie”

z siedzibą w Tucholi, przy ul. Pocztovej 7, 89-500 Tuchola

NIP 5611600370,

numer KRS 0000587217,

reprezentowaną przez:

- 1) Magdalenę Kurpinowicz – Prezes Zarządu Partnerstwa „Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie”;**
- 2) Teresę Cherek-Kanabaj – Skarbnik Zarządu Partnerstwa „Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie”;**

Na podstawie umowy nr **00013-6933-UM0240013/15** z dnia **19 maja 2016 r.** oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 140), Strony postanawiają, co następuje:

§ 1

W umowie wprowadza się następujące zmiany:

- 1/ W załączniku nr 1 do powołanej na wstępie umowy, rozdział I LSR otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego Aneksu.
- 2/W załączniku nr 1 do powołanej na wstępie umowy, rozdział V LSR otrzymuje

brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego Aneksu.
3/ W załączniku nr 1 do powołanej na wstępie umowy, rozdział VI LSR otrzymuje
brzmienie określone w załączniku nr 3 do niniejszego Aneksu.

§ 2

Pozostałe warunki Umowy nie ulegają zmianie.

§ 3

Aneks został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla każdej ze stron umowy.

§ 4

Aneks wchodzi w życie z dniem podpisania.

**WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE**

Dyrektor Departamentu
Rozwoju Obszarów Wiejskich
(1)

Elżbieta Siemiątkowska

PARTNERSTWO
"LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
BORY Tucholskie"
ul. Pocztowa 7, 89-500 Tuchola
BIURO: ul. Młotowa 8, 89-500 Tuchola
tel./fax. 52 33 61 213
NIP: 5611600370

LGD

**PREZES
PARTNERSTWA "LGD
BORY Tucholskie"**

1) ..... *Mopda*
Magdalena Kurpinowicz

2) ..... **SKARBNIK
PARTNERSTWA "LGD**

BORY Tucholskie"

T. Cherek - Kanabaj
Teresa Cherek - Kanabaj

CHARAKTERYSTYKA LGD

Nazwa: Partnerstwo "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"

Partnerstwo "Lokalną Grupą Działania Bory Tucholskie" zostało utworzone 07.07.2015r. uchwałą Zebrania Założycielskiego i w dniu 19.11.2015r. zostało wpisane do rejestru stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000587217. Partnerstwo swoim zasięgiem obejmuje obszar powiatu tucholskiego, czyli 5 gmin wiejskich: Cekcyn, Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo, Śliwice oraz 1 gminę miejsko - wiejską Tuchola. Siedziba mieści się w Tucholi, przy ul. Pocztowej 7.

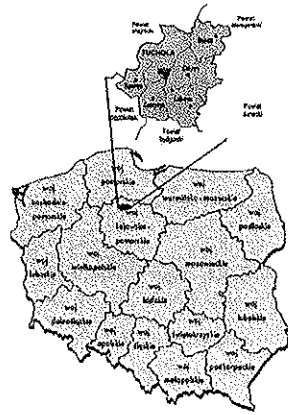
I.1 Opis obszaru objętego LSR na lata 2014 - 2020

Obszar objęty niniejszą Lokalną Strategią Rozwoju obejmuje obszar sześciu gmin z powiatu tucholskiego, zajmujących obszar 1075 km² i zamieszkałych przez 48 283 osoby. Na terenie Partnerstwa znajduje się tylko jedno miasto Tuchola, liczba 13 949 mieszkańców (GUS na 31.12.2015r.) Poniższa tabelka przedstawia wykaz gmin według kryteriów obszaru i ludności (wg danych GUS na dzień 31.12.2013r.).

Nazwa gminy	Powierzchnia w km ²	Liczba ludności (stan 31.12.2013r.)
Cekcyn	252	6678
Gostycyn	136	5219
Kęsowo	109	4451
Lubiewo	163	5900
Śliwice	175	5580
Tuchola	240	20455
Tuchola (obszar wiejski)	222	6506
Tuchola (miasto)	18	13949
Razem	1075	48 283

Źródło: Regionalny Bank Danych GUS

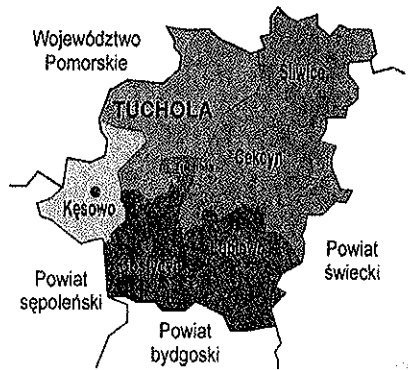
Powyższe gminy stanowią administracyjnie obszar powiatu tucholskiego, więc mamy do czynienia ze spójnością przestrzenną. Obszar objęty LSR zajmuje część regionu Borów Tucholskich. Gminy z tego obszaru łączy podobieństwo ukształtowania terenu, na który wpływ miały zlodowacenia. Szczególnie wyróżnia się płaska i piaszczysta równina sandrowa oraz polodowcowe rynny, wypełnione przez długie i głębokie jeziora oraz rzeki. Powyższe ukształtowanie terenu wskazuje na spójność geograficzną. Poniżej przedstawiamy mapę administracyjną obszaru objętego LSR:

Mapa. Położenie Partnerstwa "LGD Bory Tucholskie" na tle Polski.

Mapa. Powiaty w województwie kujawsko-pomorskim.

Mapa. Granice gmin wchodzących w skład Partnerstwa "LGD Bory Tucholskie"

Niniejsza Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność jest strategią wielofundusową, finansowaną w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 -2020. Jak wynika z charakteru obszaru, operacje w ramach powyższych EFSI będą mogły być realizowane na całym obszarze objętym LSR. Wyjątkiem będą operacje dotyczące rewitalizacji (Przedsięwzięcie "Feste odnówka"), które ze względu na zapisy RPO WK-P nie mogą być realizowane w miastach.

I.2 Opis procesu tworzenia partnerstwa i doświadczenie

Partnerstwo "Lokalna Grupa Działania "Bory Tucholskie" powstało z inicjatywy i na podstawie doświadczeń związku stowarzyszeń Lokalna Grupa Działania "Bory Tucholskie", która realizowała Lokalną Strategię Rozwoju w okresie programowania 2007 - 2013. Proces tworzenia partnerstwa w ramach podejścia Leader na terenie Borów Tucholskich rozpoczął się w 2004 r. Kolejnym etapem budowania partnerstwa były spotkania (maj-sierpień 2005r.) z przedstawicielami trzech sektorów: NGO, lokalnymi przedsiębiorcami oraz przedstawicielami sektora publicznego. W wyniku tych spotkań zaczęła krystalizować się początkowa struktura LGD jako związku stowarzyszeń o nazwie "Bory Tucholskie". Propagowanie zasad podejścia Leader i budowanie partnerstwa odbywało się w ramach realizacji projektu "Stymulowanie zrównoważonego rozwoju gmin: Cekcyn, Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo, Śliwice i Tuchola" w ramach Schematu I PPL +. Projekt ten był realizowany w okresie jesień 2005 - zima 2006 i zakończył się stworzeniem Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich LGD "Bory Tucholskie" 2006-2008. Wykorzystano olbrzymi potencjał drzemiący w liderach lokalnych społeczności oraz animatorach życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego. Dzięki temu strategia była dokumentem umożliwiającym realizowanie dążeń lokalnej społeczności do poprawy jakości życia i zaspokajaniu aspiracji mieszkańców obszarów wiejskich. W wyniku realizacji projektu związek stowarzyszeń Lokalna Grupa Działania „Bory Tucholskie” został wpisany 2 lutego 2006r. do Krajowego Rejestru Sądowego i uzyskał osobowość prawną. Członkami założycielami było pięć stowarzyszeń. Dzięki realizacji II Schematu Pilotażowego Programu Leader + LGD rozszerzyło się o kolejnych członków, ich liczba wzrastała od 74 w 2009r do 104 w 2014r.

W myśl aktualnych przepisów dozwolona jest tylko jedna forma prawna dla lokalnych grup działania, tj. "stowarzyszenie". W wyniku konsultacji z LGD Bory Tucholskie podjęto decyzję o utworzeniu nowej Lokalnej Grupy Działania, która będzie spełniała wszystkie warunki formalno - prawne określone przez Ustawodawcę. Przystąpiono do promocji tego pomysłu i opracowania Statutu nowej LGD. Zebranie założycielskie zwołano na dzień 07.07.2015r. Zainteresowanie ze strony mieszkańców było bardzo duże, gdyż w zebraniu założycielskim wzięło udział 60 osób reprezentantów wszystkich sektorów, z czego 39 podmiotów było członkami LGD "Bory Tucholskie". Możemy więc powiedzieć, biorąc pod uwagę skład członkowski, że Partnerstwo jest nieformalnym kontynuatorem działań LGD "Bory Tucholskie". Doświadczenie naszych członków sięga I schematu Pilotażowego Programu Leader + (gmina Tuchola) realizowanego w latach 2005 - 2006, a już II schemat Programu Pilotażowego Leader + realizowane były przez LGD "Bory Tucholskie". LGD "Bory Tucholskie" w ramach podpisanej z Samorządem Województwa w 2009r. umowy o warunkach i sposobie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, rozdysponowało blisko 7 mln zł, dzięki czemu samorządy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i instytucje kultury zrealizowały 219 operacji. Ponadto LGD zrealizowało 3 projekty współpracy na łączną kwotę ok. 160 000zł. Wszystkie samorządy gminne były członkami LGD od początku realizacji LSR 2007-2013 i mają one bardzo duże doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych i realizacji różnorodnych projektów. Partnerstwo "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie" jest stowarzyszeniem otwartym dla wszystkich osób i podmiotów chcących działać na rzecz zrównoważonego rozwoju obszaru LGD jako jego członkowie.

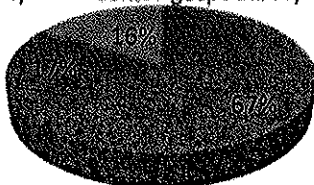
I.3 Opis struktury Partnerstwa "LGD Bory Tucholskie"

Zgodnie z § 5 Statutu członkiem zwyczajnym Partnerstwa może być każda osoba fizyczna lub prowadząca działalność gospodarczą posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, która działa na rzecz rozwoju obszaru Partnerstwa i złoży deklarację członkowską wraz rekomendacją 3 członków zwyczajnych Partnerstwa.

Członkiem Partnerstwa może zostać również osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego, która działa na obszarze, którego dotyczy Lokalna Strategia Rozwoju, wykonuje działalność związaną z realizacją celów Partnerstwa, Na dzień 21.12.2015r. Partnerstwo "LGD Bory Tucholskie" liczy 74 członków. Są to przedstawiciele trzech sektorów: publicznego (12 członków), gospodarczego (13 członków) i społecznego, w tym mieszkańcy (49 członków).

Członkowie Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"

■ sektor społeczny   ■ sektor gospodarczy   ■ sektor publiczny

Członkami Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie" (na dzień 21.12.2015r.) są:

Lp	Imię i Nazwisko	Nazwa Instytucji/organizacji/firmy	Reprezentowany sektor
1.	Bereda Jan	Gospodarstwo Rolne	gospodarczy
2.	Bonk Jan	Stowarzyszenie na Rzecz Ocalenia Śladów Przeszłości w Gminie Cekcyn "Światło"	społeczny
3.	Borowiecka - Gutsze Renata	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
4.	Brzuchalski Zbigniew	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
5.	Bujny Krzysztof	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
6.	Cherek - Kanabaj Teresa	Towarzystwo Miłośników Ziemi Śliwickiej KNIEJA	społeczny
7.	Cieślik Aleksander	Aleksander Cieślik "ALEKSANDER" Cieślik Aleksander	gospodarczy
8.	Dąbrowska Mirosława	Tucholski Ośrodek Kultury	publiczny
9.	Falkowska Mariola	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
10.	Gajewski Zygmunt	FIRMA "PAU-MAT" Zygmunt Gajewski	gospodarczy
11.	Gierszewski Maciej	Gmina Tuchola	publiczny
12.	Głaza - Nispeł Genowefa	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
13.	Gromowski Bogusław	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
14.	Grzywacz Karol	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
15.	Grzywacz Piotr	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
16.	Januszewski Mieczysław	Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowo - Handlowe "MARS" Spółka z o.o.	gospodarczy
17.	Januszewski Radosław	Gmina Kęsowo	publiczny
18.	Jastak Joanna	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
19.	Jącyńska Gizela	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
20.	Jawor Ewa	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
21.	Karolewska Hanna	ART. MAX Hanna Karolewska	gospodarczy
22.	Karwasz Joanna	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
23.	Kasica - Kolomyjska Barbara	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
24.	Kądziela Jerzy	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
25.	Kłodziński Jan	BAU- KOMPLEX Jan Kłodziński	gospodarczy
26.	Kolodziejska Janina	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
27.	Koniarska Lucja	Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych "Bory Tucholskie"	społeczny
28.	Korda Maciej	Powiat Tucholski	publiczny
29.	Kostrzewska Regina	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
30.	Kowalska Jolanta	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Lubiewo	społeczny

		"BORY"	
31.	Kowalski Andrzej	REMAK Andrzej Kowalski	gospodarczy
32.	Kozłowski Marek	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
33.	Krenska Hanna	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
34.	Król - Paweł Felicyta	Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej	społeczny
35.	Kucharski Ireneusz	Gmina Gostycyn	publiczny
36.	Kurpinowicz Magdalena	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
37.	Lewandowska Maria	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
38.	Lorczał Ewa	Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie	publiczny
39.	Malak Michał	MALMI Michał Malak	gospodarczy
40.	Mazur Agnieszka	MAGA Agnieszka Mazur	gospodarczy
41.	Moncka Justyna	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
42.	Mrozik Agnieszka	Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Lubiewie "Szkoła z Pomysłem"	społeczny
43.	Ochala Jerzy	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
44.	Olejniczak Ewelina	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
45.	Oleszkiewicz Michał	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
46.	Piasecka Barbara	Stowarzyszenie Społeczno - Kulturalne BURCHAT	społeczny
47.	Pik Jadwiga	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
48.	Polom Anna	Gospodarstwo Agroturystyczne "OKONINKA"	gospodarczy
49.	Przytarska Marzena	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
50.	Redlarski Paweł	Miejska Biblioteka Publiczna w Tucholi	publiczny
51.	Reszka Zofia	Gmina Lubiewo	publiczny
52.	Rydzkowski Krzysztof	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
53.	Sikorska Maria	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
54.	Sikorski Fryderyk	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
55.	Słomiński Mariusz	Agencja Rachunkowo - Informacyjna WIDMAR	gospodarczy
56.	Spica Piotr	Gmina Śliwice	publiczny
57.	Sucha Ewelina	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
58.	Szczęśna Monika	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
59.	Szczypiorska Ewa	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Sołectwa Żalno	społeczny
60.	Szwarc Anna	Gminny Ośrodek Kultury w Śliwicach	publiczny
61.	Szymczak Wioletta	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
62.	Śliwa Dorota	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
63.	Śmieszek Małina	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
64.	Urbański Andrzej	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
65.	Weyna Agnieszka	SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA PROGRES	gospodarczy
66.	Weyna Wojciech	Stowarzyszenie Mieszkańców i Miłośników Piły nad Brdą "BUKO"	społeczny
67.	Wilkievicz Justyna	Gmina Cekcyn	publiczny
68.	Wiśnioc Beata	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Kęsowa	społeczny
69.	Wojtałowicz Agnieszka	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
70.	Zakryś Elżbieta	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
71.	Zdanowski Krzysztof	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec
72.	Ziółkowski Michał	Firma Usługowo Handlowa Michał Ziółkowski	gospodarczy
73.	Złotowska Izabela	Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie	publiczny
74.	Żak Magdalena	Mieszkaniec	społeczny - mieszkaniec

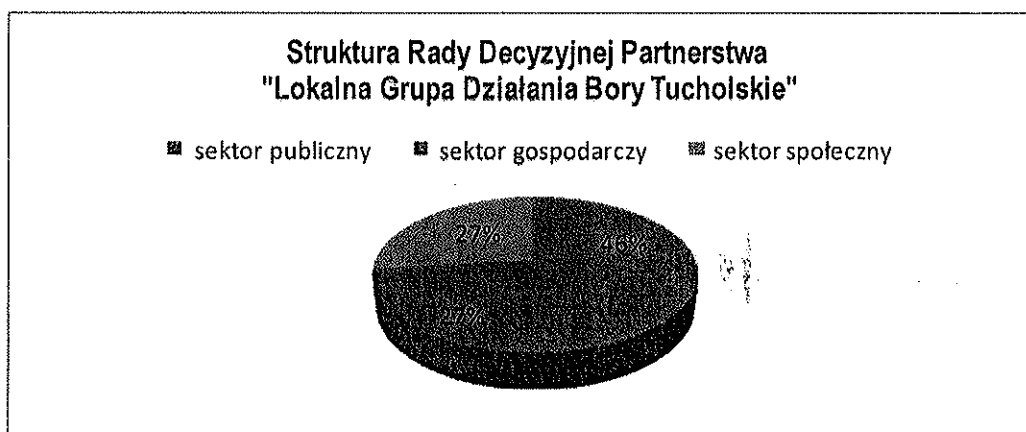
I.4 Struktura Rady Decyzyjnej Partnerstwa "LGD Bory Tucholskie"

Zgodnie z § 14 pkt. 4 Statutu liczba członków Rady Decyzyjnej ustalona jest przez Walne Zebranie Członków w liczbie od 10 do 15 osób. W skład Rady Decyzyjnej Partnerstwa "LGD Bory Tucholskie" wchodzi 15 osób. Skład Rady Decyzyjnej został wybrany podczas Walnego Zebrania Członków w dniu 9.12.2015r.

Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach opracowywanej Lokalnej Strategii Rozwoju oraz ustalenie kwoty wsparcia.

Zgodnie z Uchwałą nr 4/1/2015 I Zwyczajnego Walnego Zebrania Członków Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie" podział Rady Decyzyjnej ze względu na reprezentację sektorów:

- sektor publiczny - 7 osób
- sektor społeczny, w tym mieszkańcy - 4 osoby
- sektor gospodarczy - 4 osoby

Członkowie Rady Decyzyjnej (na dzień 26.06.2017r.):

Lp.	Imię i Nazwisko Członka Rady	Nazwa Instytucji/organizacji/firmy	Gmina
Sektor publiczny			
1.	Januszewski Radosław	Gmina Kęsowo	Kęsowo
2.	Kołodziejska Janina	Mieszkaniec (pracownik Gminnego Ośrodka Kultury)	Gostycyn
3.	Piasecka Barbara	Stowarzyszenie Społeczno - Kulturalne BURCHAT (pracownik Gminnego Ośrodka Kultury)	Gostycyn
4.	Reszka Zofia	Gmina Lubiewo	Lubiewo
5.	Spica Piotr	Gmina Śliwice	Śliwice
6.	Szczęśna Monika	Mieszkaniec (pracownik Urzędu Gminy)	Cekcyn
7.	Złotowska Izabela	Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie	Cekcyn
Sektor gospodarczy			
1.	Bereda Jan	Gospodarstwo Rolne w Małej Kloni	Gostycyn
2.	Januszewski Mieczysław	Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowo - Handlowe "MARS" Spółka z o.o.	Śliwice
3.	Mazur Agnieszka	MAGA Agnieszka Mazur	Tuchola
4.	Weyna Agnieszka	Spółdzielnia Socjalna PROGRES	Tuchola
Sektor społeczny			
1.	Borowiecka - Gutsze Renata	mieszkaniec	Kęsowo
2.	Falkowska Mariola	mieszkaniec	Cekcyn
3.	Jawor Ewa	mieszkaniec	Gostycyn
4.	Ewa Zielazna	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Lubiewo "Bory"	Lubiewo

Skład ten jest reprezentatywny dla lokalnej społeczności i zapewnia taką reprezentację, że ani władze publiczne, ani żadna z grup interesu nie posiada więcej niż 40% praw głosu w podejmowaniu decyzji przez organ decyzyjny. W składzie Rady Decyzyjnej znajdują się co najmniej po jednym przedsiębiorcy, kobiecie i osobie poniżej 35 roku życia.

1.5 Charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym

Członkowie Rady Decyzyjnej wybierani są przez Walne Zebranie Członków LGD, spośród członków tego Zebrania. Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR oraz ustalenie kwoty wsparcia. Członkowie Rady mają obowiązek osobistego uczestniczenia w posiedzeniach Rady oraz znajomości LSR, obiektywnej oceny wniosków, podnoszenia swoich kompetencji, m.in. poprzez udział w szkoleniach organizowanych przez LGD. Udzielanie przez Członka Rady pełnomocnictwa do udziału w pracach Rady jest niedopuszczalne. Członkowie Rady składają pisemne deklaracje o swojej bezstronności co do wyboru operacji, nad którymi prowadzone będzie głosowanie. Każdy złożony wniosek jest oceniany przez każdego Członka Rady obecnego na posiedzeniu, o ile dana osoba złoży deklarację bezstronności. LGD prowadzi rejestr interesów Członków Rady, pozwalający na identyfikację charakteru powiązań z wnioskodawcami/poszczególnymi projektami. Członek Rady, który wyłączył się z udziału w głosowaniu jest zobowiązany opuścić salę obrad na czas oceny wniosku.

Zgodnie z przyjętymi procedurami, w każdym pojedynczym głosowaniu dotyczącym wyboru operacji, musi być zachowany parytet, zgodnie z którym co najmniej 50% głosów w decyzjach dotyczących wyboru pochodzi od Członków niebędących przedstawicielami sektora publicznego, a także żadna z grup interesu nie może mieć więcej niż 49% głosów. Szczegółowe zasady dokonywania oceny i wyboru operacji określają zapisy w Regulaminie Organizacyjnym Rady Decyzyjnej, w dokumencie "Procedury wyboru operacji w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność "Dekel do borowiackiej grapy" (odnoszącym się zarówno do projektów grantowych, jak i do operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD), a ponadto opisane są w rozdziale VI LSR.

1.6 Dokumenty regulujące funkcjonowanie Partnerstwa "LGD Bory Tucholskie"

Zasady i procedury funkcjonowania Partnerstwa "Lokalnej Grupy Działania Bory Tucholskie" zostały określone w Statucie uchwalonym w dniu 07.07.2015r. Władzami Partnerstwa są: Walne Zebranie Członków, Zarząd i Komisja Rewizyjna. Kadencja władz trwa 4 lata.

Zarząd Partnerstwa składa się z następujących osób:

L.p.	Imię i Nazwisko	Funkcja
1	Magdalena Kurpinowicz	Prezes Zarządu
2	Maciej Gierszewski	Wiceprezes Zarządu
3	Justyna Wilkiewicz	Sekretarz Zarządu
4	Teresa Cherek - Kanabaj	Skarbnik Zarządu
5	Joanna Jastak	Członek Zarządu
6	Beata Wiśniach	Członek Zarządu
7	Wojciech Weyna	Członek Zarządu

Dokumentami wewnętrznymi regulującymi zasady działania Partnerstwa są:

L.p.	Rodzaj dokument	Sposób uchwalania / aktualizacji	Regulowane kwestie
1	Statut Partnerstwa "LGD Bory Tucholskie"	Statut oraz jego aktualizacje przyjmuje Walne Zebranie Członków	Sposób działalności LGD, zakres praw i obowiązków członków Partnerstwa oraz organów LGD
2	Regulamin Walnego Zebrania Członków Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"	Walne Zebranie Członków Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"	Zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Walnego Zebrania Członków
3	Regulamin Rady Decyzyjnej Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"	Walne Zebranie Członków Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"	Określa organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady Decyzyjnej, zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji
4	Regulamin Pracy Biura Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"	Zarząd Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"	Określa organizację pracy Biura, regulacje dotyczące praw i obowiązków pracowników biura LGD, zasady świadczenia doradztwa przez pracowników oraz metody oceny jego efektywności

1.7 Wiedza i doświadczenie osób zaangażowanych w opracowanie i realizację LSR

Partnerstwo "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie" posiada wykwalifikowaną kadrę zarządzającą oraz pracowników biura Partnerstwa. Wiedza i doświadczenie kadry są zabezpieczeniem właściwej realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. 4 Członków Zarządu Partnerstwa, to także członkowie Zarządu Lokalnej Grupy Działania "Bory Tucholskie", którzy pełnią swoją funkcję od 2006 r. (Teresa Cherek - Kanabaj, Beata Wiśnioch) oraz 2007r. (Magdalena Kurpinowicz, Justyna Wilkiewicz). Obecny Wiceprezes Partnerstwa - Maciej Gierszewski był pierwszym Dyrektorem Biura LGD "Bory Tucholskie" (2007-2009r.)

Zadaniem Biura Partnerstwa będzie realizacja LSR i bezpośrednia współpraca z beneficjentami. Obecnie w biurze zatrudnione są dwie osoby, posiadające wiedzę i doświadczenie dotyczące wdrażania podejścia LEADER, nabyte w ramach zatrudnienia w LGD "Bory Tucholskie". Dyrektor biura wdrażała LSR w okresie programowania 2007 -2013 (zatrudniona od 2009r.), a specjalista do spraw organizacyjno - promocyjnych wdrażał Pilotażowy Program LEADER + w okresie 2004 - 2006 (zatrudnienie od 2007r.)

Planuje się, że do realizacji niniejszej strategii zostaną zatrudnione jeszcze dwie osoby.

LSR "Dekel do borowiackiej grypy" wdrażać będzie zespół w składzie:

- Dyrektor Biura LGD
- specjalista do spraw koordynowania projektów
- specjalista do spraw obsługi projektów grantowych
- specjalista do spraw organizacyjno - promocyjnych

Księgowość prowadzona jest przez firmę zewnętrzną, jednakże przewiduje się możliwość zatrudnienia specjalisty do spraw księgowości.

Na dzień opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju 50% zatrudnionych pracowników biura Partnerstwa posiada doświadczenie i niezbędną wiedzę do wdrażania i aktualizacji dokumentów strategicznych o zasięgu regionalnym/lokalnym.

Szczegółowe zakresy obowiązków na poszczególnych stanowiskach pracy (w tym zadania w zakresie animacji lokalnej i współpracy), a także zakres świadczonego przez biuro doradztwa określa Regulamin Pracy Biura Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie".

Doradztwo świadczone przez pracowników biura i pomiar jego efektywności

Biuro Partnerstwa zobowiązane jest do świadczenia bezpłatnego doradztwa dla beneficjentów w zakresie ogólnych założeń LSR, wypełniania wniosku o przyznanie pomocy, realizacji projektu, wniosku o płatność oraz z innych aspektów funkcjonowania podmiotów, nie związanych z wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju.

Jakość i efektywność udzielonego doradztwa będzie oceniana zgodnie z "Zasadami świadczenia oraz oceny jakości i efektywności doradztwa świadczonego w Biurze Partnerstwa Lokalnej Grupy Działania Bory Tucholskie" (załącznik do Regulaminu pracy biura).

Animacja lokalna i współpraca - zadania i metody pomiaru

Zadania z zakresu animacji i współpracy w głównej mierze wykonywane będą przez specjalistę do spraw organizacyjno - promocyjnych. Będzie on jednak wspierany przez Dyrektora biura i pozostałych pracowników.

Zadania dotyczące animacji i współpracy obejmują przede wszystkim działania zawarte w planie komunikacji, czyli m.in.:

- realizacja kampanii informacyjnej (przygotowywanie informacji na stronę internetową, prowadzenie fan-page'a na portalu społecznościowym, organizacja promocji w mediach, zakupu gadżetów i materiałów edukacyjnych)
- spotkania informacyjno-konsultacyjne/szkolenia dla beneficjentów, potencjalnych beneficjentów i mieszkańców dot. wdrażania LSR,
- organizację imprez promocyjnych (wydarzeń własnych LGD oraz wydarzeń z udziałem LGD)
- organizację szkoleń dla zespołu wdrażającego LSR

a także:

- wsparcie dla lokalnych liderów,
- włączanie się w tworzenie warunków do rozwoju ekonomii społecznej,
- pomoc lokalnym koordynatorom projektów w rozwijaniu własnych pomysłów w projekty kwalifikujące się do aplikowania o środki z różnych źródeł,
- docieranie do grup defaworyzowanych - pomoc w diagnozowaniu i rozwiązywaniu ich problemów.

Metodą pomiaru efektywności realizacji zadań z zakresu animacji i współpracy będzie przede wszystkim ankieta badania satysfakcji uczestników wydarzeń animacyjnych (szkoleń, imprez, konferencji itp.). Badanie ankietowe będzie prowadzone bezpośrednio po zakończeniu danego wydarzenia, ale będzie to także część ewaluacji prowadzonej przez LGD, dotyczącej wdrażania LSR i funkcjonowania Biura.

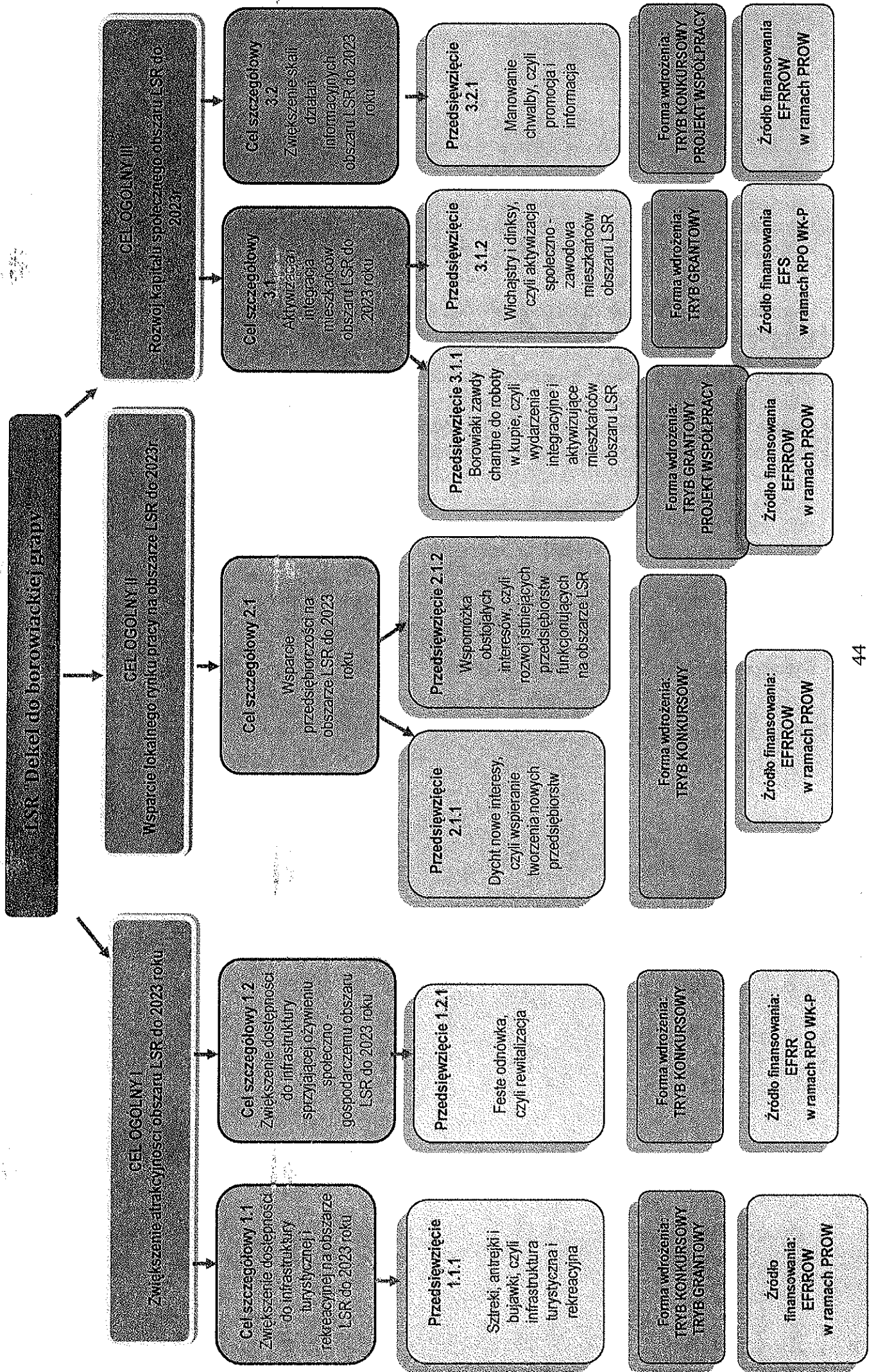
V.1 Specyfikacja i opis celów ogólnych, przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analizą SWOT

Biorąc pod uwagę wnioski z diagnozy obszaru, w oparciu o analizę SWOT, podczas prac grupy partycypacyjnej do opracowania LSR określono cele ogólne, szczegółowe i przedsięwzięcia LSR "Dekel do borowiackiej grapy". Cele te są zgodne z celami PROW 2014 -2020 oraz RPO WK-P 2014- 2020.

Uzasadnienie sformułowania celów i przedsięwzięć w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analizą SWOT oraz diagnozą obszaru.

Cele i przedsięwzięcia zostały wstępnie sformułowane przez grupę roboczą w lipcu 2015r. (na podstawie badań ankietowych oraz spotkań branżowych), przeanalizowane przez Grupę partycypacyjną (dwukrotnie w sierpniu 2015r.), poddane konsultacjom społecznym na otwartych spotkaniach (sierpień i grudzień 2015r.). Cele i przedsięwzięcia określone LSR zostały sformułowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy, z uwzględnieniem wniosków wypływających z przeprowadzonej analizy SWOT. Odnoszą się one do całego obszaru objętego LSR, odpowiadają na potrzeby grup istotnych z punktu widzenia LSR (określone w roz. III), w tym w szczególności grup defaworyzowanych (osoby do 35 roku życia, osoby niepracujące, osoby niepełnosprawne, seniorzy pow. 50 roku życia). Cele i przedsięwzięcia w procesie konsultacji społecznych zostały także przeformułowane z użyciem gwary borowiackiej. Sformułowania takie jak: "Sztreki, antrejki i bujawki", czy "Dycht nowe interesy" brzmią dla osób spoza naszego terenu dość niezrozumiale, ale jednocześnie intrygująco. Natomiast Borowiakom ułatwiają identyfikację określonych przedsięwzięć z celami. Cele ogólne i szczegółowe są konkretne, adekwatne do SWOT, wynikają ze specyfiki obszaru.

Wypracowane cele przedstawia poniższy schemat:

Matryca logiczna powiązań diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników

Zidentyfikowane problemy	Cel ogólny	Cel szczegółowy	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Odziaływani e	Czynnik zewnętrzny mające wpływ na realizację działań i osiaganie wskaźników
Braki w infrastrukturze turystycznej i okolicy turystycznej;	Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 roku	Zwiększenie dostępności do infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 roku	Sztreki, antręjki i bujawki, czyli infrastruktura turystyczna i rekreacyjna	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Średnia wartość salda migracji za lata 2014-2023 korzystniejsza od -70	Wzrost populamości wycieczki na obszarach wiejskich. Wzrost zainteresowania aktywnymi formami wycieczki i zdrowego, ekologicznego trybu życia, Rozwój sieci ścieżek rowerowych na obszarze wraz z miejscami postoju/odpoczynku Pełne wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru LGD, Zagospodarowanie turystyczne zbiorników wodnych i rzek,

<p>Slabo rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej i system wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,</p> <p>Zły stan techniczny dróg lokalnych,</p> <p>Braki w infrastrukturze okołodrogowej (chodniki, parkingi, zatoczki postojowe),</p> <p>Bariera architektoniczne, utrudniające korzystanie z lokalnej infrastruktury przez osoby niepełnosprawne i z ograniczoną mobilnością,</p>	<p>Zwiększenie dostępności do infrastruktury sprzyjającej ożywieniu społeczno – gospodarczemu obszarze LSR do 2023 roku</p>	<p>Feste odnówka, czyli rewitalizacja</p>	<p>Wskaźniki dot. rewitalizacji zostaną określone po przyjęciu Gminnych Programów Rewitalizacji przez gminy z obszaru LSR.</p>	<p>Wskaźnik dot. rewitalizacji zostanie określony po przyjęciu Gminnych Programów Rewitalizacji przez gminy z obszaru LSR</p>	<p>Wsparcie inwestycji i inicjatyw ze środków zewnętrznych,</p>	<p>Wzrost aktywności społecznej i ekonomicznej mieszkańców obszaru LGD,</p> <p>Stworzenie lokalnego touroperatora,</p> <p>Stworzenie gospodarstw opiekuńczych na obszarze LGD,</p>
<p>Niski wskaźnik przedsiębiorczości i aktywności zawodowej</p> <p>Wysoka stopa bezrobocia</p> <p>Niewielka liczba podmiotów ekonomicznych/przedsiębiorczości społecznej,</p> <p>Niewystarczająco rozwinięte zaplecze usług turystycznych (obiętki noclegowe, gastronomia, różnicowane atrakcje</p>	<p>Wsparcie lokalnego rynku pracy na obszarze LSR do 2023 r.</p>	<p>Dycht nowe interesy, czyli wspieranie tworzenia nowych przedsiębiorstw.</p> <p>Wspomóżka obywateli interesów, czyli rozwój istniejących przedsiębiorstw funkcjonujących na obszarze LSR.</p>	<p>Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa</p> <p>Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa</p>	<p>Liczba utworzonych miejsc pracy</p>	<p>Wzrost wskaźnika zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców</p>	

i szeroka oferta spędzania czasu wolnego),			liczba szkoleń	Liczba osób przeszkolonych w tym liczba osób z grup defaworyzowanych ww. wsparciem		Rozwój współpracy lokalnych podmiotów Wzrost zainteresowania Polaków lokalnymi tradycjami Niewystarczające środki finansowe na realizację lokalnych inicjatyw
Ograniczona oferta form spędzania czasu wolnego, w szczególności dla seniorów i młodzieży Niewystarczająca aktywność mieszkańców Niska świadomość ekologiczna mieszkańców Potrzeba promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego	Borowiaki zawdy chantne do roboty w kupie, czyli wydarzenia integracyjne i aktywizujące mieszkańców obszaru LSR	Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 roku	liczba przedsięwzięć integracyjnych, i aktywizacyjnych, innych niż szkoleniowe Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym projektów współpracy międzynarodowej Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	Liczba osób które wzięły udział w wydarzeniach integracyjnych i aktywizujących mieszkańców	Wzrost liczby organizacji pozarządowych	Wzrost zagrożenia wykluczeniem społecznym, nasilenie występowania problemów społecznych Brak środków finansowych na podtrzymanie efektów realizowanych projektów
Niewystarczające lub nieadekwatne kwalifikacje mieszkańców wymagające podniesienia i aktualizacji, szczególnie w odniesieniu do rynku pracy, aktywności lokalnej, zrównoważonego rozwoju oraz obsługi ruchu turystycznego, Niewystarczające powiązanie kierunków kształcenia i potrzeb lokalnego rynku pracy.	Wichajstry		Liczba osób skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane (określone w LSR), młodzież, turyści, inne	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	Wzrost liczby osób pracujących Wzrost liczby inicjatyw lokalnych realizowanych w ramach	

<p>Niewystarczające wykorzystanie istniejącej infrastruktury (sportowo-rekreacyjnej, turystycznej, kulturowej),</p>			<p>i dinki, czyli aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców obszaru LSR</p>	<p>zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie</p>	<p>społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna</p>	<p>źródków LSR</p>	
<p>Niewystarczająco rozwinięta kompleksowa informacja i promocja turystyczna obszaru,</p>	<p>Zwiększenie skali działań informacyjnych i promocyjnych obszaru LSR do 2023 roku</p>	<p>Manowanie chwalby, czyli promocja i informacja</p>	<p>Liczba przedsięwzięć informacyjnych i promocyjnych</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym</p>	<p>Liczba obiorców przedsięwzięć informacyjnych i promocyjnych</p> <p>Liczba projektów skierowanych do</p>		<p>Zintegrowana promocja całego obszaru Borów Tucholskich (nawiązanie współpracy samorządów z terenu województwa kujawsko-pomorskiego i pomorskiego),</p>	

					projektów współpracy międzynarodowej	następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane (określone w LSR), młodzież, turyści, inne		
					Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy			

Wykazanie zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR

		Zgodność z celami PROW 2014-2020	Zgodność z celami RPO WK-P 2014-2020
Cele ogólny LSR		1. Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR do 2023	
Cel programu		Cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”	Cel tematyczny 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
Cel szczegółowy LSR		Cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”	Os Priorytetowa 7 Cel szczegółowy 1: Ożywienie społeczne i gospodarce na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju
1.1 Zwiększenie dostępności do infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 roku		Poprzez premiowanie na lokalnych kryteriach wyboru operacji poprzedzonych konsultacjami społecznymi, wykorzystujących lokalne zasoby, uwzględniające potrzeby osób niepełnosprawnych	Wprowadzić cel szczegółowy nie będzie realizowany bezpośrednio ze środków RPO jednakże niewątpliwie poprzez planowane inwestycje będzie pośrednio realizował również cel RPO.

	<p>Cele przekrojowe PROW – ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu, innowacyjność</p> <p>Poprzez premiowanie (preferencje) dla operacji innowacyjnych a także z zastosowaniem rozwiązań pro-środowiskowych i pro-klimatycznych</p>	
<p>1.2 Zwiększenie dostępności do infrastruktury przyjącej żywności społeczno - gospodarczemu obszarowi LSR do 2023 roku</p>	<p>Cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich</p> <p><i>Wprowadzić cel szczegółowy nie będzie realizowany bezpośrednio ze środków PROW, jednakże niewątpliwie poprzez planowane inwestycje ukierunkowane na potrzeby grup wykluczonych społecznie będzie pośrednio realizował również cel PROW.</i></p>	<p>Os Priorytetowa 7</p> <p>Cel szczegółowy 1: Ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju</p> <p><i>Poprzez inwestycje infrastrukturalne przyczyniające się rewitalizacji społeczno – gospodarczej miejscowości wiejskich.</i></p>
<p>Cel ogólny LSR</p>	<p>2. Wspieranie lokalnego rynku pracy na obszarze LSR do 2023r</p>	
<p>Cel programu</p>	<p>Cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”</p>	<p>Cel tematyczny 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją</p>
<p>Cel szczegółowy LSR</p>		
<p>2.1 Wsparcie przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 roku</p>	<p>Cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich</p> <p><i>Poprzez działania ukierunkowane w szczególności na wsparcie grup defaworyzowanych ze względu na dostęp do rynku pracy (pomoc w założeniu własnej działalności) jak i inwestowanie w rozwój lokalnych przedsiębiorstw.</i></p> <p>Cele przekrojowe PROW – ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu, innowacyjność</p> <p><i>Poprzez premiowanie (preferencje) dla operacji innowacyjnych a także z zastosowaniem rozwiązań pro-środowiskowych i pro-klimatycznych</i></p>	<p>Os Priorytetowa 7</p> <p>Cel szczegółowy 1: Ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju</p> <p><i>Wprowadzić cel szczegółowy nie będzie realizowany bezpośrednio ze środków RPO jednakże niewątpliwie poprzez opisane wsparcie istniejących przedsiębiorstw będzie pośrednio realizowało również cel RPO.</i></p>
<p>Cel ogólny LSR</p>	<p>3. Rozwój kapitału społecznego obszaru LSR do 2023r</p>	
<p>Cel programu</p>	<p>Cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”</p>	<p>Cel tematyczny 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją</p>

Cel szczegółowy LSR	
<p>3.1 Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023</p>	<p>Cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”</p> <p>Poprzez projekty (granty) ukierunkowane w szczególności na aktywizację wskazanych w diagnozie grup defaworyzowanych.</p> <p>Cele przekrojowe PROW – ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu, innowacyjność</p> <p>Poprzez premiowanie (preferencje) dla operacji z zastosowaniem rozwiązań pro-środowiskowych i pro-klimatycznych, sprzyjających zwiększeniu świadomości ekologicznej</p> <p>Poprzez realizację projektów grantowych ukierunkowanych na aktywizację i integrację mieszkańców, dających szansę innowacyjnemu podejściu do sposobu realizacji założonego celu.</p>
<p>3.2 Zwiększenie skali działań informacyjnych obszaru LSR do 2023 roku</p>	<p>Cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”</p> <p>Poprzez realizację operacji promujących lokalne zasoby, turystyczne, co bezpośrednio przekłada się na rozwój gospodarczy obszaru; premiowanie na lokalnych kryteriach wyboru operacji wykorzystujących lokalne zasoby,</p> <p>Cele przekrojowe PROW – ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu, innowacyjność</p> <p>Poprzez premiowanie operacji wykorzystujących nowe technologie, co daje duże możliwości do tworzenia projektów innowacyjnych</p> <p>Poprzez realizację projektu współpracy mającego na celu m.in. promocję zasobów Rezerwatu Biosfery propagowanie zrównoważonego rozwoju oraz harmonijnego współistnienia człowieka i przyrody</p>
<p>Oś Priorytetowa 11</p> <p>Cel szczegółowy 1: Wzrost aktywizacji społeczno - zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju</p> <p>Poprzez projekty (granty) ukierunkowane na wsparcie (aktywizację społeczno – zawodową) osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym wsparcie na lokalnym rynku pracy oraz pomoc osobom z grup wskazywanych jako defaworyzowane</p>	<p>Oś Priorytetowa 7</p> <p>Cel szczegółowy 1: Ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju</p> <p>Wprowadzie cel szczegółowy nie będzie realizowany bezpośrednio ze środków RPO jednakże niewątpliwie poprzez realizację przedsięwzięć promocyjnych dotyczących zasobów turystycznych obszaru LSR będzie wspierał pośrednio działalność firm z branży turystycznej, tym samym realizując pośrednio cel RPO.</p>

V.2 przedstawienie celów z podziałem na źródła finansowania

Cele ogólne LSR	Cele szczegółowe LSR	Źródło finansowania
1. Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR do 2023	1.1 Zwiększenie dostępności do infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 roku	PROW 2014-2020
	1.2 Zwiększenie dostępności do infrastruktury sprzyjającej ożywieniu społeczno - gospodarczemu obszaru LSR do 2023 roku	RPO WK-P oś priorytetowa 7
2. Wsparcie lokalnego rynku pracy na obszarze LSR do 2023r	2.1 Wsparcie przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 roku	PROW 2014-2020
3. Rozwój kapitału społecznego obszaru LSR do 2023r.	3.1 Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023	PROW 2014-2020 RPO WK-P oś priorytetowa 11
	3.2 Zwiększenie skali działań informacyjnych obszaru LSR do 2023 roku	PROW 2014-2020

V.3 Przedstawienie przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, a także wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem.

Przedsięwzięcie 1.1.1 Sztrejki, antrejki i bujawki, czyli infrastruktura turystyczna i rekreacyjna przyczyni się do realizacji:

CELU OGÓLNEGO nr 1 Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 roku

Celu szczegółowego 1.1. Zwiększenie dostępności do infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 roku

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Podziałanie: 19.2 – Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Uzasadnienie wyboru przedsięwzięcia oraz sposób realizacji

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na zidentyfikowane w LSR problemy związane z brakami w infrastrukturze turystycznej i okotourystycznej.

Realizacja przedsięwzięcia nastąpi poprzez operacje w następujących zakresach PROW na lata 2014-2020:

- budowę lub przebudowę ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, (np. ścieżki rowerowe, siłownie plenerowe, wiaty, zagospodarowanie centrów wsi, ścieżki dydaktyczne, tablice informacyjne, place zabaw, miejsca postojowe, boiska do gier zespołowych itp.)

Operacje w ramach tego przedsięwzięcia będą mogły realizować jednostki samorządu terytorialnego (tryb konkursowy) oraz pozostałe podmioty spoza sektora publicznego z wyłączeniem osób fizycznych, w tym prowadzących działalność gospodarczą oraz grup nieformalnych (tryb grantowy). Projekty infrastrukturalne w ww. zakresie muszą mieć charakter niekomercyjny. Realizacja przedsięwzięcia może dotyczyć całego obszaru LSR, premiowane będą operacje realizowane w miejscowościach zamieszkałych przez mniej niż 5 tys. mieszkańców.

Maksymalny % poziomu dofinansowania (kwota wsparcia w ramach LSR):

- jednostki sektora finansów publicznych - do 63,63% kosztów kwalifikowalnych
- pozostałe podmioty spoza sektora publicznego – do 100%

Grupy docelowe (odbiorcy):

- mieszkańcy obszaru objętego LSR, turyści

Tryb wyboru projektów przez LGD: tryb konkursowy oraz tryb grantowy

Przedsięwzięcie 1.2.1 Feste odnowka, czyli rewitalizacja
przyczyni się do realizacji

Cel ogólny nr 1 Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 roku

Cel szczegółowy 1.2. Zwiększenie dostępności do infrastruktury
sprzyjającej ożywieniu społeczno - gospodarczemu na obszarze
LSR do 2023 roku

Zródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko - Pomorskiego (EFRR)

Oś 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, działanie 7.1

Uzasadnienie wyboru przedsięwzięcia oraz sposób realizacji:

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na zidentyfikowane w LSR problemy związane z słabo rozwiniętą infrastrukturą pomocy społecznej i systemem wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, złym stanem technicznym dróg lokalnych, brakiem w infrastrukturze okołodrogowej, barierami architektonicznymi, utrudniającymi korzystanie z lokalnej infrastruktury przez osoby niepełnosprawne i z ograniczoną mobilnością.

Na terenie każdej z gmin obszaru LSR występują obszary zdegradowane, wymagające wdrożenia procesów rewitalizacyjnych. Samorządy gminne planują opracowanie Gminnych Programów Rewitalizacji, jednakże proces ten jest w początkowej fazie ze względu na brak przepisów prawnych i wytycznych w zakresie sporządzania takich planów. W związku z powyższym zakładamy, że w ramach LSR zostaną zrealizowane przedsięwzięcia zgodne z GPR, jednak na obecnym etapie nie jest możliwe dokładne ich scharakteryzowanie.

Grupy docelowe (odbiorcy):

- mieszkańcy obszaru objętego LSR - grupy zagrożone wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób.

Tryb wyboru projektów przez LGD: tryb konkursowy

Przedsięwzięcie 2.1.1 Dycht nowe interesy, czyli wspieranie tworzenia nowych przedsiębiorstw
przyczyni się do realizacji

Cel ogólny nr 2 Wsparcie lokalnego rozwoju na obszarze LSR do 2023 roku

Cel szczegółowy 2.1 Wsparcie przedsiębiorczości na obszarze
LSR do 2023 roku

Zródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Poddziałanie: 19.2 – Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Uzasadnienie wyboru przedsięwzięcia oraz sposób realizacji

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na zidentyfikowane w LSR problemy związane z niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości i aktywności zawodowej, wysoką stopą bezrobocia, rosnącą w latach 2007-2013, niewielką liczbą podmiotów ekonomii/przedsiębiorczości społecznej, niewystarczająco rozwiniętym zapleczem usług turystycznych (obiekty noclegowe, gastronomia, zróżnicowane atrakcje i szeroka oferta spędzania czasu wolnego).

Wsparcie realizowane w ramach tego przedsięwzięcia kierowane będzie do:

- osób fizycznych, które mają zamiar rozpocząć własną działalność gospodarczą i będzie obejmowało pomoc finansową w postaci jednorazowej premii na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości 60 tys. zł. Zawsze wymagane jest utworzenie przynajmniej 1 miejsca pracy (w tym samozatrudnienie).

Wsparcie obejmować będzie także podnoszenie kompetencji osób realizujących operacje w zakresie podejmowania lub rozwijania działalności gospodarczej (tylko jako element towarzyszący operacji w zakresie podejmowania lub rozwijania działalności gospodarczej)

Grupy docelowe (odbiorcy) przedsięwzięcia:

Mieszkańcy obszaru objętego LSR w szczególności grupy wskazane w LSR jako grupy defaworyzowane ze względu na dostęp do rynku pracy planujący podjąć działalność gospodarczą.

Tryb wyboru projektów przez LGD: tryb konkursowy

Przedsięwzięcie 2.1.2 Wspomóżka obywateli interesów, czyli rozwój istniejących przedsiębiorstw funkcjonujących na obszarze LSR przyczyni się do realizacji

CELU OGÓLNEGO nr 2 Wsparcie lokalnego rynku pracy na obszarze LSR do 2023r.

Cel szczegółowego 2.1 Wsparcie przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 roku

Zródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Poddziałanie: 19.2 – Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Uzasadnienie wyboru przedsięwzięcia oraz sposób realizacji

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na zidentyfikowane w LSR problemy związane z niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości i aktywności zawodowej, wysoką stopą bezrobocia, rosnącą w latach 2007-2013, niewielką liczbą podmiotów ekonomii/przedsiębiorczości społecznej, niewystarczająco rozwiniętym zapleczem usług turystycznych (obiekty noclegowe, gastronomia, zróżnicowane atrakcje i szeroka oferta spędzania czasu wolnego).

Wsparcie realizowane w ramach tego przedsięwzięcia kierowane będzie do:

- istniejących mikro i małych przedsiębiorstw, które mają zamiar inwestować w rozwój i będzie obejmowało pomoc finansową w formie dotacji w wysokości nie większej niż 70% kosztów kwalifikowalnych operacji (projektu), przy czym pomoc przyznawana jest do limitu, który w okresie realizacji LSR wynosi 300 tys. zł na jednego beneficjenta, przy czym minimalna wartość dofinansowania operacji (projektu) w ramach LSR wynosi nie mniej niż 50 tys. zł

Wsparcie obejmować będzie także podnoszenie kompetencji osób realizujących operacje w zakresie podejmowania lub rozwijania działalności gospodarczej (tylko jako element towarzyszący operacji w zakresie podejmowania lub rozwijania działalności gospodarczej). **Wymagane jest utworzenie przynajmniej 1 miejsca pracy.**

Grupy docelowe (odbiorcy) przedsięwzięcia:

- mikro i małe przedsiębiorstwa z obszaru LSR.

Kwota wsparcia w ramach LSR:

- maksymalny poziom dofinansowania nie wyższy niż 70 % kosztów kwalifikowalnych
- minimalna kwota dofinansowania projektu – 50 tys. zł
- limit pomocy na beneficjenta – 300 tys. zł

Tryb wyboru projektów przez LGD: tryb konkursowy

Przedsięwzięcie 3.1.1 Borowiaki zawdy chantne do roboty w kupie, czyli wydarzenia integracyjne i aktywizujące mieszkańców przyczyni się do realizacji

CELU OGÓLNEGO nr 3 Rozwój kapitału społecznego obszaru LSR do 2023r.

Celi szczegółowego 3.1 Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 roku

Zródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Poddziałanie: 19.2 – Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Uzasadnienie wyboru przedsięwzięcia oraz sposób realizacji

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na zidentyfikowane w LSR problemy związane z niewystarczającą aktywnością mieszkańców, potrzeby promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego, ograniczona oferta form spędzania czasu wolnego (w szczególności przez dzieci, młodzież i seniorów), niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

PROJEKTY GRANTOWE

Operacje w ramach tego przedsięwzięcia w trybie grantowym będą mogły realizować osoby prawne (w tym jednostki sektora finansów publicznych) oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

Realizacja przedsięwzięcia nastąpi poprzez operacje w następujących zakresach PROW na lata 2014-2020:

- wzmocnienie kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, a także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych,
- zachowanie dziedzictwa lokalnego,

Projekty grantowe będą mogły obejmować powyższe zakresy łącznie lub też dotyczyć każdego zakresu z osobna.

Maksymalna kwota pomocy na 1 grant: 20 tys. zł (minimalna kwota 5 tys. zł)

Maksymalny % poziomu dofinansowania (kwota wsparcia w ramach LSR): do 100%.

Grupy docelowe (odbiorcy):

- mieszkańcy obszaru objętego LSR

Tryb wyboru projektów przez LGD: tryb grantowy

Lista rekomendowanych zadań (nie stanowi ona katalogu zamkniętego):

szkolenia, warsztaty, imprezy inicjujące, wystawy, pokazy związane dziedzictwem kulturowym i historycznym Borów Tucholskich, konkursy, projekty związane z ochroną środowiska i zmianami klimatu, publikacje, imprezy charakterystyczne dla regionu (Historyczny Pochód Borowiaków)

PROJEKT WSPÓLPRACY

W ramach przedsięwzięcia "Borowiaki zawdy chantne do roboty w kupie, czyli wydarzenia integracyjne i aktywizujące mieszkańców" zaplanowano także realizację międzynarodowego projektu współpracy „Wioski tematyczne sposobem na aktywizację lokalnych społeczności i promocję regionu”

Rodzaj współpracy oraz jej partnerzy: Projekt współpracy międzynarodowej realizowany przez 4 LGD:

Partnerzy z Polski: Partnerstwo „Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie”, Stowarzyszenie Nasza Krajna, Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Krajny i Paluk”, Lokalna Grupa Działania „Podgrodzie Toruńskie”

Partner zagraniczny: Lokalna Grupa Działania "Laura" z Chorwacji (LAG LURA)

Cel ogólny projektu: Aktywizacja i integracja mieszkańców gmin poprzez upowszechnienie idei tworzenia wsi tematycznych.

Cele szczegółowe projektu:

- wykorzystanie potencjału, umiejętności i pomysłów mieszkańców wsi oraz infrastruktury i przestrzeni danej miejscowości do zbudowania produktu turystycznego w postaci wioski tematycznej;
- wzmocnienie oferty turystycznej obszaru partnerskich LGD
- wyzwolenie mechanizmu przedsiębiorczości w mieszkańcach obszarów wiejskich;
- integracja mieszkańców obszaru LSR wokół wspólnego celu ;
- pobudzenie lokalnych inicjatyw mieszkańców na obszarach partnerskich LGD;

Partnerzy projektu zakładają realizację kilku wzajemnie uzupełniających się działań, które służyć będą wzmocnieniu oferty istniejących jak również rozwojowi nowych produktów w postaci wiosek tematycznych.

Partnerzy krajowi planują realizację następujących działań:

1. Organizację seminarium inauguracyjnego projekt „Wioski tematyczne sposobem na aktywizację lokalnych społeczności”.
2. Przeprowadzenie wizyt diagnostycznych, tj. spotkań w sołectwach zainteresowanych udziałem w projekcie (identyfikacja potencjalnych uczestników wyjazdu i warsztatów).
3. Study tour (prezentacja dobrych praktyk):
  - po wioskach tematycznych Borów Tucholskich;
  - po atrakcjach Ekomuzeum Doliny Noteci.
4. Organizację warsztatów tematycznych (tematy uzależnione od potrzeb danego LGD), których efektem będzie opracowanie koncepcji produktów turystycznych w postaci wiosek tematycznych i ew. działania pilotażowe lub wzmocnienie oferty istniejących wsi tematycznych (oferty wspólne, materiały promocyjne).
5. Organizację szkolenia „Animator gier i zabaw”. Szkolenie pozwoli zarówno na uatrakcyjnienie, jak i podniesienie poziomu ofert turystycznych wiosek tematycznych .
6. Wyjazd szkoleniowy „Lepszy przykład niż wykład” do Chorwacji (wspólny dla partnerów z Polski) W trakcie wyjazdu międzynarodowe warsztaty budowania produktów turystycznych z wykorzystaniem lokalnych zasobów.

Poszczególne działania będą realizowane na obszarze partnerskich LGD w części lub całości.

Grupa docelowa: mieszkańcy obszaru objętego LSR, przedsiębiorcy, turyści

Szacowany koszt LGD Bory Tucholskie: 60.000 zł (zaplanowany w budżecie LSR).

Przewiduje się możliwość realizacji projektu współpracy za kwotę wyższą niż zaplanowana w budżecie LSR, w zależności od przyznania wsparcia w odpowiedzi na złożony wniosek na realizację projektu współpracy.

Przedsięwzięcie 3.1.2 Wichajstry i dinksy, czyli aktywizacja społeczno - zawodowa mieszkańców LSR przyczyni się do realizacji

CELU OGÓLNEGO nr 3 Rozwój kapitału społecznego obszaru LSR do 2023r.

Celu szczegółowego 3.1 Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 roku

Źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko - Pomorskiego (EFS)

Oś 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, działanie 11.1

Uzasadnienie wyboru przedsięwzięcia oraz sposób realizacji

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na zidentyfikowane w LSR problemy związane z niewystarczającą aktywnością mieszkańców, niewystarczającymi lub nieadekwatnymi kwalifikacjami mieszkańców wymagającymi podniesienia i aktualizacji, szczególnie w odniesieniu do rynku pracy, aktywności lokalnej, zrównoważonego rozwoju oraz obsługi ruchu turystycznego, niewystarczającym powiązaniem kierunków kształcenia i potrzeb lokalnego rynku pracy, niewystarczającym wykorzystaniem istniejącej infrastruktury (sportowo-rekreacyjnej, turystycznej, kulturowej), Przedsięwzięcie dotyczy włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, polegać będzie na realizacji różnego typu działań aktywizujących społecznie, a także działań integrujących osoby zagrożone ubóstwem i wykluczone ze społecznością lokalną i jej najbliższym otoczeniem.

Typy operacji (projektów) możliwych do realizacji w ramach LSR

1. Działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w zakresie wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym takich jak:
  - o kluby samopomocy (w tym z programem rówieśniczym obejmujące m.in.: rówieśnicze doradztwo, edukację, liderowanie, coaching rówieśniczy),
  - o świetlice środowiskowe (w tym z programem socjoterapeutycznym, programem rówieśniczym obejmujące m.in.: rówieśnicze doradztwo, edukację, liderowanie, coaching rówieśniczy),
  - o kluby młodzieżowe (w tym z programem rówieśniczym obejmujące m.in.: rówieśnicze doradztwo, edukację, liderowanie, coaching rówieśniczy),
  - o kluby pracy,
  - o aktywizacja społeczno-zawodowa (w tym szkolenia i podnoszące kompetencje i/lub dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne),
  - o i inne z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym.
2. Działania wspierające rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej z wykorzystaniem m.in.:
  - o usług wzajemnościowych, samopomocowych,
  - o lidera lub animatora aktywności lokalnej oraz obywatelskiej,
  - o i inne rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej.
3. Działania wspierające rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej, w tym: działania animacyjne, budowa i rozwój lokalnych partnerstw publiczno-społecznych na rzecz tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw społecznych i inne wspierające rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej.

Powyższe działania wdrożone zostaną w LSR za pomocą mechanizmu **projektów grantowych**, w których realizatorami grantów (mikroprojektów) na podstawie umowy o powierzeniu grantu zawartej bezpośrednio z LGD będą mogły być praktycznie wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).

Grupy docelowe (odbiorcy) przedsięwzięcia:

- „- osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z obszaru LSR,
- otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym) w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze)
- podmioty ekonomii społecznej i JST w projektach typu 3.

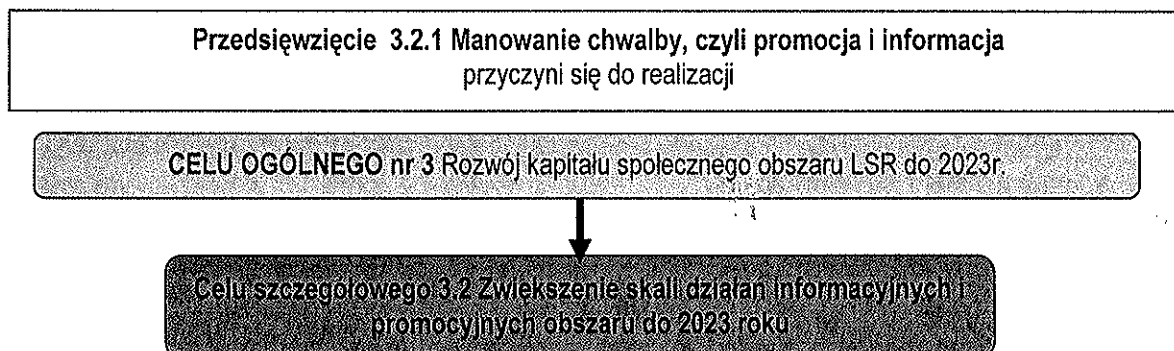
Tryb wyboru projektów przez LGD (forma wdrożenia): projekty grantowe

1. **Projekty typu aktywizacja społeczno – zawodowa** (w tym szkolenia i podnoszące kompetencje i dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne); w tym typie projektów wymagane jest osiągnięcie efektu zatrudnieniowego
  - minimalna i maksymalna wartość dofinansowania mikroprojektu – zgodnie z zapisami w SzOOP
  - minimalna grupa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objęta wsparciem w ramach projektu – określona zostanie w ogłoszeniu konkursowym
  - minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami/wytycznymi IZ

2. Pozostałe typy projektów

- minimalna wartość dofinansowania mikroprojektu – 20 tys. zł
- minimalna grupa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objęta wsparciem w ramach projektu – brak ograniczenia

Maksymalny poziom współfinansowania - do 80% (lub wyższy w przypadku zmian zapisów w SzOOP RPO WKP).

Zródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Poddziałanie: 19.2 – Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

Uzasadnienie wyboru przedsięwzięcia oraz sposób realizacji

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na zidentyfikowane w LSR problemy związane z niewystarczająco rozwiniętą kompleksową informacją i promocją turystyczną obszaru,

Procedura konkursowa

Realizacja przedsięwzięcia nastąpi poprzez operacje w następujących zakresach PROW na lata 2014-2020:

- promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych.

Operacje w ramach tego przedsięwzięcia będą mogły realizować wszystkie podmioty, z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz grup nieformalnych.

Maksymalna kwota pomocy: 60.000 - 100.000 zł

Maksymalny % poziomu dofinansowania (kwota wsparcia w ramach LSR):

- jednostki sektora finansów publicznych - do 63,63% kosztów kwalifikowalnych
- pozostałe podmioty spoza sektora publicznego – do 95% (wkład finansowy min. 5%)
- przedsiębiorcy do 70%

Lista rekomendowanych zadań (nie stanowi ona katalogu zamkniętego): publikacje promocyjne, przewodniki, mapy, aplikacje mobilne, strony internetowe, udział w imprezach targowo – wystawienniczych, akcje promocyjne, innowacyjne metody promocji, wizyty studyjne, imprezy inicjujące cykl.

Grupy docelowe (odbiorcy):

- potencjalni turyści, turyści

Tryb wyboru projektów przez LGD: tryb konkursowy

PROJEKT WSPÓŁPRACY

W ramach przedsięwzięcia "Manowanie chwały, czyli promocja i informacja" zaplanowano także realizację projektu współpracy: „Człowiek i przyroda w Rezerwacie Biosfery „Bory Tucholskie”

Rodzaj współpracy oraz jej partnerzy: Projekt współpracy międzyregionalnej realizowany przez następujące lokalne grupy działania:

- Partnerstwo "Lokalna Grupa Działania 'Bory Tucholskie"
- Lokalna Grupa Działania "Sandry Brdy"
- Lokalna Grupa Działania "Gminy Powiatu Świeckiego"

Cel ogólny projektu:

Realizacja i promocja działań na rzecz wsparcia harmonijnego rozwoju lokalnego na bazie zasobów utworzonego przez UNESCO światowego Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”.

Cele szczegółowe projektu:

- propagowanie zrównoważonego rozwoju i harmonijnego współistnienia człowieka i przyrody;
- promocja zasobów kulturowych i przyrodniczych Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”;
- ograniczanie antropopresji poprzez aktywną ochronę przyrody, w tym kanalizację ruchu turystycznego;
- rozwój przyjaznej naturze oferty turystycznej obszaru partnerskich LGD;
- integracja mieszkańców obszaru LSR wokół wspólnego celu;
- pobudzenie lokalnych inicjatyw mieszkańców na obszarach partnerskich LGD;

Partnerzy projektu zakładają realizację kilku wzajemnie uzupełniających się działań, które służyć będą rozwojowi gospodarczemu obszaru, wykorzystując przy tym a zarazem aktywnie chroniąc cenne zasoby przyrodnicze i kulturowe.

Grupa docelowa: turyści, mieszkańcy obszaru objętego LSR, przedsiębiorcy

Szacowany koszt LGD Bory Tucholskie: 60.000 zł (zaplanowany w budżecie LSR).

Przewiduje się możliwość realizacji projektu współpracy za kwotę wyższą niż zaplanowana w budżecie LSR, w zależności od przyznania wsparcia w odpowiedzi na złożony wniosek na realizację projektu współpracy.

V.4. Specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych wraz z uzasadnieniem wyboru konkretnego wskaźnika

Cele ogólne LSR	Cele szczegółowe LSR	Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu	Uzasadnienie wyboru wskaźników
1. Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR w latach 2016 - 2023	1.1 Zwiększenie dostępności do infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 roku	Sztreki, aniejkki i bujawkki, czyli infrastruktura turystyczna i rekreacyjna	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w ramach środków LSR	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Projekty ukierunkowane na poprawę dostępności do infrastruktury turyst. i rekreacyjnej. Zastosowano odpowiadające przedsięwzięciu wskaźniki obowiązkowe dla PROW 2014-2020 w obszarze turystyka.
	1.2 Zwiększenie dostępności do infrastruktury sprzyjającej ożywieniu społeczno - gospodarczemu obszaru LSR do 2023 roku	Feste odnówka, czyli rewitalizacja	Wskaźniki dot. rewitalizacji zostaną określone po przyjęciu Gminnych Programów Rewitalizacji przez gminy z obszaru LSR.		Po przyjęciu GPR do tego przedsięwzięcia przypisane zostaną wskaźniki wskazane w SzOOP RPO W-KP 2014-2020
2. Wsparcie lokalnego rynku pracy na obszarze LSR do 2023r	2.1 Wsparcie przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 roku	Dycht nowe interesy, czyli wspieranie tworzenia nowych przedsiębiorstw	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa w ramach środków LSR	Liczba utworzonych miejsc pracy	Projekty ukierunkowane na tworzenie miejsc pracy poprzez wsparcie inwestycyjne lokalnych firm a także inicjowanie powstawania nowych Zastosowano odpowiadające przedsięwzięciu wskaźniki obowiązkowe dla PROW 2014-2020 w obszarze przedsiębiorczość
		Wspomóżka obstojałych interesów, czyli rozwój istniejących przedsiębiorstw funkcjonujących na obszarze LSR	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa w ramach środków LSR		
3. Rozwój kapitału społecznego obszaru LSR do 2023r.	3.1 Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023	Borowiaki zawody chantne do roboty w kupie, czyli wydarzenia integracyjne i aktywizujące	liczba szkoleń w ramach środków LSR	Liczba osób przeszkolonych w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych ww. wsparciem	Projekty grantowe ukierunkowane na aktywizację i integrację mieszkańców obszaru LSR. Zastosowano odpowiadające przedsięwzięciu wskaźniki obowiązkowe dla PROW 2014-2020 w obszarach:
			liczba przedsięwzięć	Liczba osób które wzięły	

				<p>integracyjnych i aktywizacyjnych, innych niż szkoleniowe w ramach środków LSR</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym projektów współpracy międzynarodowej</p> <p>Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy</p>	<p>udział w wydarzeniach integracyjnych i aktywizujących mieszkańców</p> <p>Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane (określone w LSR), młodzież, turyści, inne</p>	<p>przedsięwzięcia szkoleniowe, projekty współpracy a także własne wskaźniki w odniesieniu do działań aktywizacyjnych i integracyjnych.</p>
			<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie w ramach środków LSR</p>	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna</p>	<p>Projekty grantowe ukierunkowane na aktywizację społeczno – zawodową osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym projekty z zakresu aktywizacji społeczno – zawodowej w wymiarze zatrudnieniowym. Wybrano wskaźniki odpowiadające wszystkim w SzOOP RPO W-KP 2014-2020 dla tego typu projektów.</p>	
	<p>mieszkańców</p> <p>Wichajstry i dinksy, czyli aktywizacja społeczno - zawodowa mieszkańców LSR</p>		<p>Liczba przedsięwzięć informacyjnych i promocyjnych w ramach środków LSR</p>	<p>Liczba obiorców przedsięwzięć informacyjnych i promocyjnych</p>	<p>Projekty ukierunkowane na promocję obszaru LSR. Zastosowano odpowiadające przedsięwzięciu wskaźniki obowiązkowe dla PROW 2014-2020 w obszarze</p>	
	<p>3.2 Zwiększenie skali działań informacyjnych obszaru LSR do 2023 roku</p>	<p>Manowanie chwalby, czyli promocja i informacja</p>				

			Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym międzynarodowej w ramach środków LSR	Liczba skierowanych następujących docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane (określone w LSR), młodzież, turyści, inne	projekty współpracy a także własne wskaźniki w odniesieniu do działań informacyjnych i promocyjnych.
			Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy w ramach środków LSR		

Szczegółowy zestaw wskaźników wraz ze wskazaniem jednostek miary i wartości docelowych zawiera poniższa tabela.

Formularz: Cele i wskaźniki LSR "Dekel do borowiackiej grapy"

CEL OGÓLNY 1	Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR do 2023r.				
CEL OGÓLNY 2	Wsparcie lokalnego rynku pracy na obszarze LSR do 2023 r.				
CEL OGÓLNY 3	Rozwój kapitału społecznego obszaru LSR do 2023 r.				
1.1	Zwiększenie dostępności do infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2023 roku				
1.2	Zwiększenie dostępności do infrastruktury sprzyjającej ożywieniu społeczno – gospodarczemu obszarze LSR do 2023 roku				
2.1	Wsparcie przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 roku				
3.1	Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 roku				
3.2	Zwiększenie skali działań informacyjnych i promocyjnych obszaru LSR do 2023 roku				
Wskaźniki odciążeniowe dla celu ogólnego					
	Wskazniki	Jednostka miary	stan początkowy 2013.rok	plan 2023.rok	Źródło danych/sposób pomiaru
W1.0	Średnia wartość salda migracji za lata 2014-2023 korzystniejsza od -70	osoby	(-87)	(-70)	GUS/BDL (przewaga odpywu nad napływem nie większa niż 70 osób)
W2.0	Wzrost wskaźnika zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	szt.	70,25	71,25	Obliczenia własne na podst. GUS
W3.0	Wzrost liczby osób pracujących	osoby	7465	7487	GUS/BDL (wskaźnik określający wpływ LSR na realizację strategii rozwoju regionu)
W3.0	Wzrost liczby organizacji pozarządowych (fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych)	sztuka	176	186	KRS/ dane JST (wskaźnik określający wpływ LSR na realizację strategii rozwoju regionu)
W3.0	Wzrost liczby inicjatyw lokalnych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz mieszkańców w ramach środków LSR do 2023	sztuka	0	20	Dane LGD/ankiety monitorujące
Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych					
w1.1	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w ramach LSR	osoba	0	4400	Obliczenia własne na podst. GUS Liczony jako liczba osób zamieszkujących w miejscowościach, w których powstała infrastruktura wg stanu na 31.12.2023r.
w1.2	Wskaźnik dot. rewitalizacji zostanie	osoba	-	-	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca

określony po przyjęciu Gminnych Programów Rewitalizacji przez gminy z obszaru LSR.											
w2.1	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach środków LSR	sztuka	0	29	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na etaty średnioroczne.						
w3.1	Liczba osób przeszkolonych w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych ww. wsparciem w ramach środków LSR	osoba	0	200/80	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca						
w3.1	Liczba osób które wzięły udział w wydarzeniach integracyjnych i aktywizujących mieszkańców w ramach środków LSR	osoba	0	700	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca						
w3.1	Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane (określone w LSR), młodzież, turyści, inne, zrealizowane w ramach środków LSR	sztuka	0	1	dane własne LGD						
w3.1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	osoba	0	51	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca						
w3.1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoba	0	28	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca						
w3.1	liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	osoba	0	104	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca						
W3.2	Liczba obiorów przedsięwzięć informacyjnych i promocyjnych zrealizowanych w ramach środków LSR	osoba	0	25.000	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca						
W3.2	Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane (określone w LSR), młodzież, turyści, inne, zrealizowane w ramach środków LSR	sztuka	0	1	dane własne LGD						
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe		Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)		Wskazniki produktu		Zródło danych/sposób pomiaru			
						wartość		jednostka miary			
						początkowa 01.2016.rok					
						końcowa 2023 Rok					
1.1.1	Sztreki, antrejski i bujawki, czyli infrastruktura turystyczna i rekreacyjna	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i	sztuka	0	24	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca					

				rekreacyjnej w ramach środków LSR					
1.1.2	Feste odnowka, czyli rewitalizacja	mieszkańcy obszaru, w szczególności osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	konkurs	Wskaźniki dot. rewitalizacji zostaną określone po przyjęciu Gminnych Programów Rewitalizacji przez gminy z obszaru LSR.	-	-	-	-	-
2.1.1	Dycht nowe interesy, czyli wspieranie tworzenia nowych przedsiębiorstw.	mieszkańcy obszaru LSR, w szczególności grupy defaworyzowane	konkurs	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa w ramach środków LSR	0	16	0	sztuka	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca
2.1.2	Wspomóżka obywateli interesów, czyli rozwój istniejących przedsiębiorstw funkcjonujących na obszarze LSR	Przedsiębiorcy	konkurs	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa w ramach środków LSR	0	13	0	sztuka	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca
3.1.1	Borowiaki zawdy chantne do roboty w kupie, czyli wydarzenia integracyjne i aktywizujące mieszkańców obszaru LSR	mieszkańcy obszaru LSR	projekt grantowy, projekt współpracy	liczba szkoleń w ramach środków LSR liczba przedsięwzięć integracyjnych i aktywizacyjnych, innych niż szkoleniowe w ramach środków LSR	0	10	0	sztuka	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca
				Liczba	0	1	0	sztuka	Dokumentacja własna LGD

			w tym 1		
	zrealizowanych projektów współpracy, w tym projektów współpracy międzynarodowej w ramach środków LSR				
	Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy w ramach środków LSR	sztuka	0	Dokumentacja własna LGD	
3.1.2	Wichajstry i dinki, czyli aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców obszaru LSR			Projekt grantowy	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie w ramach środków LSR
	mieszkańcy obszaru LSR – osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i otoczenie tych osób	osoba	0	350	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca
3.2.1	3.2.1 Manowanie chwalby, czyli promocja i informacja			Konkurs, projekt współpracy	Liczba przedsięwzięć informacyjnych i promocyjnych w ramach środków LSR
	potencjalni turyści, mieszkańcy obszaru LSR	sztuka	0	7	dane od Beneficjenta/ankieta monitorująca
		sztuka	0	1 w tym 0	Dokumentacja własna LGD

			Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy w ramach środków LSR	sztuka	0	3	Dokumentacja własna LGD
SUMA							

V.5 Wskaźniki realizacji LSR: źródła pozyskania danych do pomiaru, sposób i częstotliwość dokonywania pomiaru, uaktualniania danych, stan początkowy i docelowy wskaźnika

Pomiar postępów w realizacji LSR odbywać się będzie na podstawie danych pozyskiwanych z różnych źródeł:

- dane statystyczne z GUS,
- dokumentacja oraz badania własne LGD;
- dokumentacja oraz sprawozdania beneficjentów z realizacji operacji.

Pomiar, w przypadku wskaźników produktu i rezultatu, będzie prowadzony systematycznie, w okresach rocznych, przy czym uaktualnienie danych będzie następować na dzień 31 grudnia danego roku kalendarzowego. W odniesieniu do planu działania wskaźniki będą wyliczane na koniec okresów 3-letnich, tzn. za lata 2016-2018, 2019-2021 oraz 2022-2023. W przypadku wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania ich wartość obliczana będzie jako różnica pomiędzy wartością wskaźnika na koniec wskazanego okresu, a jego wartością początkową.

W odniesieniu do wskaźników produktu i rezultatu w ustalaniu wartości początkowej odniesiono się do wskaźników zrealizowanych lub planowanych do realizacji jedynie przy wsparciu środków finansowych LSR 2016-2023. Mając więc na uwadze, że realizacja LSR przypadnie na okres 2016-2023 jako wartość początkową przyjęto każdorazowo "0" (stan na styczeń 2016r.). Tam, gdzie wartość początkowa jest możliwa do określenia na poziomie innym niż „0”, wykorzystano dostępne dane statystyczne (wg wartości na 31.12.2013 - zgodnie z narzuconą przez MRIRW datą określającą stan liczby mieszkańców LSR). Stan docelowy wskaźników określono na podstawie doświadczeń z realizacji LSR w latach 2009-2015, wielkości budżetu na poszczególne cele i przedsięwzięcia oraz dokonując analizy potencjałów i rozeznania potrzeb lokalnej społeczności (w tym wywiadów przeprowadzonych z przedstawicielami samorządu i sektora społecznego, przede wszystkim członków LGD Bory Tucholskie”).

VI.1 Ogólna charakterystyka przyjętych rozwiązań formalno - instytucjonalnych

Wstępne założenia procedur wyboru operacji (w tym lokalnych kryteriów wyboru) zostały wypracowane przez Grupę Roboczą (uwzględniając istniejący stan prawny oraz zalecenia Pokontrolne Samorządu Województwa dot. procedury oceny wniosków w okresie 2007-2013 w LGD Bory Tucholskie), a następnie przedyskutowane z Grupą Partycypacyjną. Pracownicy biura opisali zgłoszone postulaty i propozycje rozwiązań w spójną całość zgodnie z przepisami prawa. Bardzo istotna była na tym etapie współpraca w ramach Sieci Kujawsko-Pomorskich LGD oraz konsultacje z Instytucją Zarządzającą, która zgłaszała swoje uwagi do zaproponowanych procedur. Finalnie procedury wyboru konsultowane były podczas spotkania Grupy Partycypacyjnej (3.12.2015r.), otwartego spotkania konsultacyjnego (9.12.2015.) oraz w ramach Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego (w formie elektronicznej oraz w Biurze LGD).

Procedury powstały w celu efektywnego wykorzystania środków finansowych w ramach budżetu LSR i pobudzenia gospodarki na obszarze LSR. Założeniem wprowadzonych procedur jest możliwość wyboru operacji, których realizacja przekłada się bezpośrednio na poziom osiągnięcia zawartych w strategii celów i wskaźników, a w związku z tym na realizację LSR. Procedury pozwalają na przeprowadzenie niedyskryminującego, przejrzystego i pozwalającego uniknąć ryzyka wystąpienia konfliktu interesu procesu decyzyjnego. Natomiast założeniem wypracowanych kryteriów było ich bezpośrednie powiązanie z wynikami diagnozy społecznej terenu LGD. Przyjęte procedury mogą ulec zmianom na etapie rozpatrywania Wniosku o wybór Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność lub na etapie wdrażania LSR na wezwanie Samorządu Województwa.

Opis przyjętych rozwiązań

Organem decyzyjnym Partnerstwa LGD Bory Tucholskie" jest Rada Decyzyjna. Do jej wyłącznej kompetencji, zgodnie z §14 Statutu należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR. Rada działa zgodnie z Regulaminem Rady, przyjętym przez Walne Zebranie Członków. Oceny i wyboru wniosków Członkowie Rady dokonują w oparciu o "Procedury wyboru operacji w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność "Dekel do borowiackiej grapy" oraz przepisy odnoszące się do poszczególnych funduszy, w ramach których finansowana jest LSR.

W przyjętych procedurach oceny i wyboru operacji uwzględniono opis następujących elementów:

1. sposób udostępnienia procedur do wiadomości publicznej (strona internetowa Partnerstwa LGD Bory Tucholskie)
2. zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji (w tym: ocenę wniosków, dokumentowanie oceny, wzory dokumentów),
3. sposób organizacji naborów wniosków,
4. podawanie do publicznej wiadomości protokołów z posiedzeń dotyczących oceny i wyboru operacji zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy (informacje te będą udostępniane na stronie internetowej Partnerstwa)
5. szczegółowy sposób informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu
6. procedury realizacji projektów grantowych

Przyjęte procedury są zgodne z przepisami obowiązującymi dla RLKS, a ponadto:

1. są niedyskryminujące, przejrzyste
2. pozwalają uniknąć ryzyka konfliktu interesów (Członkowie Rady podpisują deklarację poufności i bezstronności, zgodnie z określonym w procedurach wzorem, a ponadto LGD prowadzi rejestr interesów Członków Rady)
3. przewidują regulacje zapewniające zachowanie parytetu sektorowego
  - Zgodnie z §14 statutu, wybór operacji dokonywany jest w formie uchwały Rady, podjętej zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania zgodnie z pisemną procedurą gwarantującą, że co najmniej 50% głosów w decyzjach dotyczących wyboru pochodzi od partnerów niebędących instytucjami publicznymi.
  - zgodnie z Regulaminem Rady Członkowie Rady mają obowiązek osobistego uczestniczenia w posiedzeniach Rady. Udzielanie przez Członka Rady pełnomocnictwa do udziału w pracach Rady jest niedopuszczalne

4. szczegółowo regulują sytuacje wyjątkowe
  - w przypadku uzyskania jednakowej ilości punktów przez dwie lub więcej operacji o kolejności na liście operacji wybranych, decyduje wyższy udział kwoty wkładu własnego do wartości kosztów kwalifikowalnych operacji. W drugiej kolejności o miejscu na liście decyduje niższa kwota dofinansowania operacji, a w trzeciej kolejności data i godzina przyjęcia wniosku w Biurze LGD.
5. zapewniają stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru
6. określają tryb wniesienia przez wnioskodawców protestu od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sposób zapewniający możliwość skutecznego wniesienia protestu (dla wnioskodawców innych niż LGD jest to protest składany do samorządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego, a dla grantobiorców - odwołanie od decyzji Rady).
7. uwzględniają ustanowienie osoby/komisji której zadaniem będzie czuwanie nad prawidłowym przebiegiem procesu
  - opiekunem procesu jest Dyrektor Biura LGD lub w razie jego nieobecności wyznaczony członek Zarządu, obsługę techniczną zapewnia Biuro LGD
8. dotyczą procesu wyboru grantobiorców, sposobu rozliczania, monitoringu i kontroli grantów

VI.2. Ustanawianie i zmiana kryteriów wyboru

Proces opracowywania i konsultowania z lokalną społecznością kryteriów wyboru opisany został w podrozdziale VI.1. Ostateczny kształt kryteriów został przyjęty uchwałą Zarządu Partnerstwa "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie" w ramach dokumentu pod nazwą "Procedury wyboru operacji w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Dekel do borowiackiej grapy".

W ramach lokalnych kryteriów wyboru dokonuje się oceny zgodności z LSR oraz oceny wg lokalnych kryteriów wyboru. Kryteria zapewniają premiowanie operacji przyczyniających do osiągnięcia celów i wpływają na osiąganie wskaźników produktu i rezultatów, co łącznie z powiązaniem kryteriów z diagnozą opisane jest w dokumencie pod nazwą "Procedury wyboru operacji w ramach LSR" (i załączniki do wniosku o wybór LSR). Aby operacja mogła zostać wybrana do dofinansowania przez Radę LGD oprócz spełniania warunku zgodności z LSR musi spełnić również warunek uzyskania minimalnej liczby punktów przy ocenie wg lokalnych kryteriów oceny operacji (nie mniej niż 40% maksymalnej liczby punktów, przy czym liczba punktów będzie określana indywidualnie dla danego zestawu lokalnych kryteriów wyboru). Skonstruowanie jednego uniwersalnego zestawu kryteriów uznano za niemożliwe ze względu na specyfikę poszczególnych przedsięwzięć (charakter operacji, grupa beneficjentów, itp). Sporządzono więc oddzielne zestawy lokalnych kryteriów dla każdego przedsięwzięcia. Przyjęte kryteria mogą zostać rozszerzone na wezwanie Samorządu Województwa o kryteria formalne (nie punktowe) wynikające ze specyfiki poszczególnych programów, w ramach których finansowana jest LSR.

Lokalne kryteria wyboru, podobnie jak sama LSR, będą ewoluowały w czasie, co może powodować konieczność ich zmiany lub pewnej modyfikacji w kontekście zmieniających się uwarunkowań i potrzeb. Procedura zmiany lokalnych kryteriów została sformułowana już na etapie opracowania LSR, również w ramach konsultacji ze społecznością lokalną, stwarzając gwarancje ewentualnego uruchomienia w przyszłości swojego mechanizmu naprawczego w sytuacji, gdyby np. zaproponowane początkowo zestawy kryteriów selekcji nie przynosiły oczekiwanych rezultatów lub wręcz w niekorzystny sposób realizowały politykę wsparcia LGD zapisaną w LSR.

Zmiany lokalnych kryteriów opisane zostały w §34 Regulaminu Organizacyjnego Rady Decyzyjnej, przyjętego uchwałą Walnego Zebrania Członków. Uprawnieni do wystąpienia o zmianę kryteriów zgodności z LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru są Delegaci na Walne Zebranie Członków. Pisemną propozycję zmian wraz ze szczegółowym uzasadnieniem należy złożyć do Zarządu LGD, który rozpatruje propozycje zmian, przy czym może je zatwierdzić po przeprowadzeniu konsultacji społecznych. W przypadku zmiany kryteriów zgodności z LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru będą one obowiązywać w konkursach ogłoszonych po dniu zatwierdzenia zmian.

3. Innowacyjność w kryteriach wyboru

Innowacyjność jest jednym z kryteriów wyboru operacji do dofinansowania. Podczas konsultacji z Grupą Roboczą uzgodniono następującą definicję innowacyjności:

Za innowacyjne uznaje się operacje przewidujące zastosowanie nowych rozwiązań w dziedzinie produktu, technologii, technik organizacji lub urządzeń i sprzętu nie stosowanych do tej pory na tym obszarze. Wysoko punktowane będą operacje, których innowacyjność projektu będzie dotyczyła jak największego obszaru.

W procesie oceny operacji innowacyjność oceniana będzie w następujący sposób:

Przedsięwzięcie jest innowacyjne na poziomie:

- 1 pkt.- Wnioskodawcy
- 2 pkt.- gminy
- 3 pkt. - obszaru LGD
- 0 pkt. - nie dotyczy

Punkty przyznawane są tylko za spełnienie jednego z kryteriów (najwyżej punktowanego)

4. Realizacja projektów grantowych i operacji własnych

LGD planuje realizację projektów grantowych w ramach środków PROW oraz RPO (oś 11). Dla przejrzystości stosowanych procedur opracowano osobne zestawy kryteriów dla każdego z projektów grantowych. Opracowany został wzór ogłoszenia o naborze, regulamin naboru i oceny wniosków oraz właściwe formularze wniosków. Wszystkie te elementy zawarte są w dokumencie pod nazwą "Procedury wyboru operacji w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Dziel do borowiackiej grapy" (załącznik do wniosku o wybór LSR).

Granty (szczegółowo opisane w rozdziale V.3) zaplanowano w ramach następujących celów i przedsięwzięć:

CO1. Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 roku

CSz 1.1 Zwiększenie dostępności do infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR do 2022 roku

P 1.1.1. Sztreki, antrejki i bujawki, czyli infrastruktura turystyczna i rekreacyjna

- Finansowanie w ramach PROW.

Wskaźnikiem produktu będzie *Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w ramach środków LSR.*

CO3 Rozwój kapitału społecznego obszaru LSR do 2023 r.

CSz 3.1 Aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru LSR do 2023 roku

P 3.1.1 Borowiaki zawdy chantne do roboty w kupie, czyli wydarzenia integracyjne i aktywizujące mieszkańców

- Finansowanie w ramach PROW.

Wskaźnikiem produktu będzie *Liczba szkoleń oraz Liczba przedsięwzięć integracyjnych i aktywizacyjnych, innych niż szkoleniowe w ramach środków LSR*

P 3.1.2 Wichajstry i dinksy, czyli aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców LSR

- Finansowanie w ramach RPO (oś 11). Wskaźnikiem produktu będzie *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.* Zaplanowano projekty grantowe realizowane w ramach 2 typów projektów:

- aktywizacja społeczno – zawodowa (w tym szkolenia; operacja zgodna z typem 1e oś 11 SzOOP RPO WK-P);

- inne działania środowiskowe (typ 1 a, b, c, d, f, 2, 3 oś 11 SzOOP RPO WK-P).

Projekty własne - na etapie składania wniosku o wybór LSR, LGD nie planuje realizacji projektów własnych. Przewidziano jednak możliwość wprowadzenia takiego trybu, jeżeli będzie to wynikało z przeprowadzonej ewaluacji.

5. Wysokość wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej

W ramach PROW 2014 - 2020 ustalono wysokość wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej na poziomie 60 000,00 zł. Kwotę tę określono uwzględniając kilka czynników:

- średnia wielkość wsparcia przyznawanego na rozpoczęcie działalności gospodarczej w okresie 2007-13 przez LGD "Bory Tucholskie" (w ramach *Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej oraz Tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw*) wyniosła 74.645 zł - udzielono wsparcia na realizację 7 projektów na łączną kwotę 522.516,40 zł

- na podstawie spotkań konsultacyjnych prognozuje się, że oczekiwać można dużego zainteresowania ze strony osób mających zamiar rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, stąd też za zasadne uznano ustalenie takiej kwoty wsparcia, która pozwoli na dofinansowanie większej ilości projektów.

Kwota 60.000zł przyznawana na rozpoczęcie działalności gospodarczej będzie kwotą stałą, a opracowany przez Beneficjenta biznes plan będzie musiał być uzasadniony ekonomicznie:

6. Podstawowe zasady ustalania wysokości wsparcia na realizację operacji (PROW)

Uwzględniając przepisy wynikające z Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w

ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego PROW 2014-2020, Partnerstwo LGD Bory Tucholskie przyjęło następującą intensywność pomocy:

w zależności od kategorii beneficjenta

1. Osoby fizyczne rozpoczynające działalność gospodarczą – 60,000,00 (kwota ustalona przez LGD),
  2. Podmioty gospodarcze pęszierzające swoją działalność – do 300.000,00 (kwota ustalona przez MRiRW),
  3. Jednostki samorządu terytorialnego – wysokość dofinansowania operacji do 63,63% (w grantach do 100%)
- W przypadku beneficjentów sektora publicznego (JST, instytucje kultury) w ramach działania M19 – „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER wykluczono możliwość skorzystania z dofinansowania działań z zakresu infrastruktury kultury.
5. Grantobiorcy – maksymalnie 100 000 zł. Wyklucza się możliwość przyznania wsparcie dla sformalizowanych grup nieposiadających osobowości prawnej, które ubiegają się o przyznanie za pośrednictwem podmiotu posiadającego osobowość prawną.

Limity pomocy na operacje

W ramach LSR "Dekel do borowiackiej grapy" w przedsięwzięciach finansowanych z EFRROW ustalono zgodnie z odpowiednimi przepisami następującą intensywność pomocy:

Przedsięwzięcie	Typ	Rodzaj beneficjenta	Wysokość wsparcia	Intensywność wsparcia
1.1.1. Sztreki, antrejki i bujawki, czyli infrastruktura turystyczna i rekreacyjna	Procedura konkursowa	Jednostki samorządu terytorialnego	bez limitu	Do 63,63%
	Procedura grantowa	Pozostałe uprawnione podmioty (zgodnie z Rozp. Min. RiRW) z wykluczeniem osób fizycznych i grup nieformalnych	do 50 tys. zł na mikrogrant	Do 100%
2.1.1 Dycht nowe interesy, czyli wspieranie tworzenia nowych przedsiębiorstw	Procedura konkursowa	Osoby fizyczne, zgodnie z zgodnie z Rozp. Min. RiRW	60.000 zł	100% (premia na rozpoczęcie działalności)
2.1.2 Wspomóżka obstojałych interesów , czyli rozwój istniejących przedsiębiorstw funkcjonujących na obszarze LSR. 2,04 mln	Procedura konkursowa	Podmioty prowadzące działalność gospodarczą	Do 300.000 zł	Do 70% kosztów kwalifikowalnych
3.1.1 Borowiaki zawdy chantne do roboty w kupie, czyli wydarzenia integracyjne i aktywizujące mieszkańców	Procedura grantowa		Do 20 tys. zł na mikrogrant	Do 100%
		osoby prawne (w tym jednostki sektora finansów publicznych) oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną.		
3.2.1 Manowanie chwałby, czyli promocja i informacja	Procedura konkursowa	Jednostki sektora finansów publicznych	60.000 - 100.000 zł	Do 63,63%
		Pozostałe uprawnione podmioty (zgodnie z Rozp. Min. RiRW) z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz grup nieformalnych		Do 95% (wkład własny finansowy min. 5%)
		Przedsiębiorcy		Do 70%